

Установа адукацыі
“Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка”

Філалагічны факультэт

Кафедра беларускага мовазнаўства

(рэг. № 31-1- 235 -2017 г.)

УЗГОДНЕНА

Загадчык кафедры

 Д.В.Дзятко
19 06 2017 г.

Дekan факультэта

ФАКУЛЬТЭТ

Старычонок В.Д.

19 06 2017 г.

**ВУЧЭБНА-МЕТАДЫЧНЫ КОМПЛЕКС
ПА ВУЧЭБнай дысцыпліне
“БЕЛАРУСКАЯ ЛІНГВАКУЛЬТУРАЛОГІЯ”**

для спецыяльнасці

1 – 02 03 01 Беларуская мова і літаратура

Складальнік: Чайка Н.У.

Разгледжана і зацверджана

на пасяджэнні Савета БДПУ 16 06 2017 г. пратакол № 10

ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА

Вучэбна-метадычны комплекс (далей – ВМК) складзены ў адпаведнасці з праграмай вучэбнай дысцыпліны «Беларуская лінгвакультуралогія» і патрабаваннямі адукацыйнага стандарта Рэспублікі Беларусь. ВМК прызначаны для студэнтаў па спецыяльнасці 1 – 02 03 01 Беларуская мова і літаратура.

Мэта гэтага вучэбна-метадычнага комплексу – развіць і ўдасканаліць філалагічнае мысленне і культурна-моўную кампетэнцыю студэнта, навыкі крытычнага аналізу моўных фактаў і асноўных канцэптаў культуры; сфарміраваць навыкі практычнага ўкаранення атрыманых студэнтамі ведаў у іх будучай прафесійнай дзейнасці і іншых сферах сацыяльнай актыўнасці;

Вучэбна-метадычны комплекс уключае:

- тэарэтычны раздзел (прыкладная тэматыка лекцый па дысцыпліне);
- раздзел кантролю ведаў (заданні для самакантролю ведаў, пытанні да заліку);
- дапаможны раздзел (вучэбная праграма, пералік вучэбных выданняў, метадычныя рэкамендацыі па арганізацыі і выкананні самастойнай працы, апісанне сродкаў дыягностыкі).

Праграмны матэрыял вучэбнай дысцыпліны мае наступныя задачы:

- удасканаліць навыкі аналізу моўна-культуралагічных фактаў;
- навучыць будучых настаўнікаў Беларускай выяўляць канцэпты і дыскурсы культуры, культурную семантыку канкрэтных моўных знакаў;
- пашырыць і паглыбіць тэарэтычныя веды студэнтаў пра спосабы, з дапамогай якіх мова ўвасабляе, захоўвае і транслітэруе культуру ў сваіх адзінках;
- пазнаёміць з найважнейшымі накірункамі і школамі ў лінгвакультуралогіі;
- садзейнічаць падрыхтоўцы высокаадукаваных, творчых і крытычна думачых спецыялістаў, здольных практычна выкарыстоўваць набытыя веды пры вивучэнні спецыяльных мовазнаўчых дысцыплін.

Вучэбна-метадычны комплекс разлічаны на самастойнае выкарыстанне выкладчыкамі і студэнтамі ў працэсе падрыхтоўкі да лекцыйных і семінарскіх заняткаў, а таксама да заліку.

Вучэбна-метадычны комплекс складзены ў адпаведнасці з рэкамендаваным тыпавым вучэбным планам агульным аб'ёмам дысцыпліны (40 гадзін) і відамі вучэбнай работы.

Віды вучэбнай работы	Колькасць гадзін
Аўдыторныя заняткі:	20
- лекцыйныя	20
Агульная працаёмкасць дысцыпліны	40
Від выніковага кантролю	залік

1. ТЭАРЭТЫЧНЫ РАЗДЗЕЛ

ПРЫКЛАДНАЯ ТЭМАТЫКА ЛЕКЦЫЙ ПА ВУЧЭБНАЙ ДЫСЦЫПЛІНЕ

Лекцыя 1 (4 гадзіны)

ГІСТОРЫЯ І ТЭАРЭТЫЧНЫЯ АСНОВЫ ЛІНГВАКУЛЬТУРАЛОГІІ

З гісторыі ўзнікнення навукі. Гістарычныя перадумовы развіцця лінгвакультуралогіі. Распрацоўка праблемы “мова і культура” на пачатку XIX стагоддзя (браты Грым) і яе далейшае развіццё ў Расіі ў працах Ф.І. Буслаева, А.М. Афанасьева, У.І. Даля, А.А. Патабні і інш. Ідэі В.Гумбальта. Школа эстэтычнага ідэалізму К.Фослера. Аўстрыйская школа “Словы і рэчы”. Гіпотэзы Э. Сэпіра, Б. Уорфа і Ф. Боаса. Афармленне лінгвакультуралогіі як самастойнай галіны даследаванняў.

Лінгвакультуралагічныя ідэі ў працах лінгвістаў XX стагоддзя (А.Брукнер, Э. Бэнвеніст, К. Лэві-Строс, Г.А. Вінакур, А.С. Герд, П.Г. Багатыроў, В.У. Іваноў, У.М. Тапароў, М.І. Талстой, Ю.С. Сцяпанаў, М.М. Макоўскі, В.М. Тэлія і інш.). Лінгвакультуралагічныя накірункі даследаванняў беларускіх навукоўцаў. Далейшая дынаміка развіцця навукі.

Базавыя тэарэтычныя паняцці лінгвакультуралогіі. Культурны фонд, культурная традыцыя і культурная прастора. Культурныя семы. Культурныя канцэпты. Лінгвакультурная парадыгма. Менталітэт і ментальнасць. Лінгвакультурэма. Культурная канатацыя.

Лекцыя 2 (2 гадзіны)

МОВА І КУЛЬТУРА: АСПЕКТЫ ЎЗАЕМАДЗЕЯННЯ

Узаемасувязь мовы і культуры. Сувязь мовы і культуры ў камунікатыўных працэсах, у антагенёзе і ў філагенёзе. Асноўныя падыходы ў распрацоўцы праблемы ўзаемасувязі мовы і культуры (філасафскі і мовазнаўчы).

Моўная і канцэптуальная карціны свету, іх адрозненне. Паняцце карціны свету, яе адрозненне ад светаўспрымання і яе адлюстраванне з дапамогай розных параметраў. Этнічная ментальнасць, карціна свету і мова. Моўная карціна свету і канцэптуальная карціна свету, іх адрозненне.

Лекцыя 3 (10 гадзіны)

МОЎНЫЯ З’ЯВЫ ЯК АБ’ЕКТ ЛІНГВАКУЛЬТУРАЛОГІІ

Апісанне мовы рэгіёна з пазіцый лінгвакультуралогіі. Мова ў структуры нацыянальнай самасвядомасці. Этнічныя аспекты моўнай палітыкі. Нацыянальная мова і яе разнавіднасці (літаратурнае мова і дыялектная). Прастамоўе і жаргон як “трэцяя культура”. Арга – прафесійная субкультура. Пачуццё роднай мовы і

нацыянальная самасвядомасць. Феномен адносін да роднай мовы ў шматмоўным соцыуме.

Лінгвакультуралагічны аспект беларускай фразеалогіі і параўнанняў. Фразеалогія як фрагмент моўнай карціны свету. Фразеалагічныя адзінкі як носьбіты культурна-нацыянальнай інфармацыі. Нацыянальна-культурная спецыфіка беларускіх параўнанняў. Устойлівыя параўнанні. Паэтычныя параўнанні. Параўнанні-метафары.

Сімвалы, архетыпы беларускай культурнай прасторы. Праблема сімвала ў мовазнаўчай навуцы. Сімвал як стэрэатыпная з'ява культуры і як своеасаблівая моўная адзінка. Уласцівасці сімвала: вобразнасць, полісемія, сінанімія, матываванасць і функцыянальнасць. Архетып як устойлівы вобраз. Сувязь архетыпа з міфалогіяй. Асноўныя рысы архетыпаў.

Эталоны і стэрэатыпы беларускай культурнай прасторы. Паняцце эталона ў лінгвакультуралогіі. Стэрэатып як з'ява культурнай прасторы. Адрозненне стэрэатыпа ад эталона. Аўтастэрэатыпы і гетэрастэрэатыпы. Стэрэатыпы-вобразы і стэрэатыпы-сітуацыі. Роля стэрэатыпаў у культуры, іх функцыі.

Паралінгвістыка ў аспекце лінгвакультуралогіі. Паняцце аб паралінгвістыцы. Жэсты як носьбіты культурнай інфармацыі. Прагматызм жэставай культуры.

Лекцыя 4 (4 гадзіны)

РОЛЯ МОВЫ Ў ФАРМІРАВАННІ НАЦЫЯНАЛЬНАГА ХАРАКТАРУ

Чалавек – носьбіт нацыянальнай ментальнасці і мовы. Праблема нацыянальнага характару. Роля лексікі і граматыкі ў фарміраванні нацыянальнага характару.

Моўная асоба, узроўні валодання мовай і маўленчыя паводзіны. Паняцце моўнай асобы. Мадэль моўнай асобы і яе структурныя ўзроўні. Кампаненты моўнай асобы. Валоданне мовай: лінгвістычны і сацыякультурны аспекты. Узроўні валодання мовай. Нацыянальна-культурная спецыфіка маўленчых паводзін і маўленчага этыкету.

Нацыянальна-культурная спецыфіка значэння слова. Безэввалентная лексіка. Узнікненне лексіка-семантычных лакун. Інтэрнацыянальная лексіка.

2. РАЗДЗЕЛ КАНТРОЛЮ ВЕДАЎ

2.3. ПЫТАННІ ДА ЗАЛІКУ ПА ВУЧЭБНАЙ ДЫСЦЫПЛІНЕ “БЕЛАРУСКАЯ ЛІНГВАКУЛЬТУРАЛОГІЯ”

1. Прадмет, мэта і задачы курса. Значэнне курса, яго сувязь з іншымі дысцыплінамі. Змест паняцця “лінгвакультуралогія”.
2. Метадалогія, метады і крыніцы вывучэння лінгвакультуралогіі. Накірункі сучаснай лінгвакультуралогіі.
3. Гістарычныя перадумовы развіцця лінгвакультуралогіі. Распрацоўка праблемы “мова і культура” на пачатку XIX стагоддзя і яе далейшае развіццё ў Расіі ў працах Ф.І. Буслаева, А.М. Афанасьева, У.І. Даля, А.А. Патабні і інш.
4. Гістарычныя перадумовы развіцця лінгвакультуралогіі. Ідэі В.Гумбальта. Школа эстэтычнага ідэалізма К.Фослера. Аўстрыйская школа “Словы і рэчы”. Гіпотэзы Э. Сэпіра, Б. Уорфа і Ф. Боаса. Афармленне лінгвакультуралогіі як самастойнай галіны даследаванняў.
5. Лінгвакультуралагічныя ідэі ў працах лінгвістаў XX стагоддзя (А. Брукнер, Э. Бэнвеніст, К. Лэві-Строс, Г.А. Вінакур, А.С. Герд, П.Г. Багатыроў, В.У. Іваноў, У.М. Тапароў, М.І. Талстой, Ю.С. Сцяпанаў, М.М. Макоўскі, В.М. Тэлія і інш.).
6. Культурны фонд, культурная традыцыя і культурная прастора. Культурныя семы. Культурныя канцэпты.
7. Лінгвакультурная парадыгма. Лінгвакультурэма. Культурная канатацыя. Менталітэт і ментальнасць.
8. Сувязь мовы і культуры ў камунікатыўных працэсах, у антагенэзе і ў філагенэзе. Асноўныя падыходы ў распрацоўцы праблемы ўзаемасувязі мовы і культуры (філасофскі і мовазнаўчы).
9. Паняцце карціны свету, яе адрозненне ад светаўспрымання і яе адлюстраванне з дапамогай розных параметраў. Этнічная ментальнасць, карціна свету і мова.
10. Моўная карціна свету і канцэптуальная карціна свету, іх адрозненне.
11. Мова ў структуры нацыянальнай самасвядомасці. Этнічныя аспекты моўнай палітыкі. Пачуццё роднай мовы і нацыянальная самасвядомасць. Феномен адносін да роднай мовы ў шматмоўным соцыуме.
12. Нацыянальная мова і яе разнавіднасці (літаратурная мова і дыялектная). Прастамоўе і жаргон як “трэцяя культура”. Арга – прафесійная субкультура.
13. Фразеалогія як фрагмент моўнай карціны свету. Фразеалагічныя адзінкі як носьбіты культурна-нацыянальнай інфармацыі.
14. Нацыянальна-культурная спецыфіка беларускіх параўнанняў. Устойлівыя параўнанні. Паэтычныя параўнанні. Параўнанні-метафары.
15. Праблема сімвала ў мовазнаўчай навуцы. Сімвал як стэрэатыпная з’ява культуры і як своеасаблівая моўная адзінка. Уласцівасці сімвала: вобразнасць, полісемія, сінанімія, матываванасць і функцыянальнасць.
16. Архетып як устойлівы вобраз. Сувязь архетыпа з міфалогіяй. Асноўныя рысы архетыпаў.

17. Паняцце эталона ў лінгвакультуралогіі. Стэрэатып як з'ява культурнай прасторы. Адрозненне стэрэатыпа ад эталона. Аўтастэрэатыпы і гетэрэастэрэатыпы. Стэрэатыпы-вобразы і стэрэатыпы-сітуацыі. Роля стэрэатыпаў у культуры, іх функцыі.

18. Паняцце аб паралінгвістыцы. Жэсты як носьбіты культурнай інфармацыі. Прагматызм жэставай культуры.

19. Праблема нацыянальнага характару. Роля лексікі і граматыкі ў фарміраванні нацыянальнага характару.

20. Паняцце моўнай асобы. Мадэль моўнай асобы і яе структурныя ўзроўні. Кампаненты моўнай асобы.

21. Узроўні валодання мовай. Нацыянальна-культурная спецыфіка маўленчых паводзін і маўленчага этыкету.

22. Катэгорыя гендэра як з'ява культуры і мовы. Мова і маўленне гендэра. Гендэрныя мадэлі маўленчых паводзін.

23. Безэввалентная лексіка. Узнікненне лексіка-семантычных лакун. Інтэрнацыянальная лексіка.

3.1. ВУЧЭБНАЯ ПРАГРАМА

ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА

“Беларуская лінгвакультуралогія” – вучэбная дысцыпліна, якая даследуе і гістарычныя, і сучасныя моўныя факты як феномен культуры народа і знаёміць студэнтаў з праявамі ўзаемадзеяння мовы і культуры. Веды па лінгвакультуралогіі неабходныя для выяўлення механізмаў ўзаемадзеяння двух фундаментальных феноменаў – мовы і культуры, а таксама для разумення праблемы, як культура ўдзельнічае ва ўтварэнні моўных канцэптаў, якую ролю адыгрывае лінгвістыка ў вивучэнні гісторыі культуры. Праз знаёмства з лінгвакультуралогіяй удасканальваюцца метады даследавання, дасягаецца большая эфектыўнасць яе практычных вынікаў.

Праграма “Беларуская лінгвакультуралогія” дапаможа студэнтам сістэматызаваць набытыя веды пры вивучэнні лінгвістычных і культуралагічных дысцыплін, удасканаліць навыкі аналізу моўных з’яў і фактаў праз прызму культуры.

Асноўныя мэты выкладання вучэбнай дысцыпліны:

- абагульніць і сістэматызаваць веды навучэнцаў па тэарэтычных пытаннях мовы і культуралогіі;
- развіць і ўдасканаліць філалагічнае мысленне і культурна-моўную кампетэнцыю студэнта, навыкі крытычнага аналізу моўных фактаў і асноўных канцэптаў культуры;
- сфарміраваць навыкі практычнага ўкаранення атрыманых студэнтамі ведаў у іх будучай прафесійнай дзейнасці і іншых сферах сацыяльнай актыўнасці;
- выхаваць любоў і гавару да роднага слова, духоўнай і інтэлектуальнай спадчыны беларускага народа, пачуццё нацыянальнай самапавагі і самаідэнтыфікацыі.

Задачы вивучэння вучэбнай дысцыпліны:

- пашырыць і паглыбіць тэарэтычныя веды студэнтаў пра спосабы, з дапамогай якіх мова ўвасабляе, захоўвае і транслітэруе культуру ў сваіх адзінках;
- пазнаёміць з найважнейшымі накірункамі і школамі ў лінгвакультуралогіі;
- удасканаліць навыкі аналізу моўна-культуралагічных фактаў;
- навучыць будучых настаўнікаў беларускай, польскай і літоўскай моў выяўляць канцэпты і дыскурсы культуры, культурную семантыку канкрэтных моўных знакаў;
- садзейнічаць падрыхтоўцы высокаадукаваных, творчых і крытычна думачых спецыялістаў, здольных практычна выкарыстоўваць набытыя веды пры вивучэнні спецыяльных мовазнаўчых дысцыплін.

У выніку вивучэння дысцыпліны студэнт павінен **ведаць:**

- асноўныя тэарэтычныя паняцці лінгвакультуралогіі;
- гісторыю ўзнікнення гэтай навукі і яе разнастайныя накірункі і школы;
- галоўныя навуковыя праблемы лінгвакультуралогіі і перспектыўныя шляхі яе развіцця;
- навуковую і даведачную літаратуру па дадзенай галіне мовазнаўчай навукі.

У выніку вывучэння дысцыпліны студэнт павінен **умець:**

- праводзіць самастойныя лінгвістычныя назіранні, рабіць абагульненні і вывады;
- заўважаць агульнае і адрознае ў культурнай семантыцы пэўнай мовы;
- карыстацца разнастайнымі слоўнікамі, вучэбнымі дапаможнікамі і даведачнай літаратурай;
- выкарыстоўваць атрыманыя веды на практыцы.

У выніку вывучэння дысцыпліны студэнт павінен **валодаць:**

- асноўнымі метадамі і прыёмамі лінгвакультуралагічнага аналізу;
- навыкамі адбору, аналізу і сістэматызацыі моўна-культуралагічных фактаў.

Структура зместу вучэбнай дысцыпліны

Вывучэнне дысцыпліны “Беларуская лінгвакультуралогія” разлічана на 40 вучэбных гадзін, з якіх 20 – аўдыторных; прыкладнае размеркаванне па відах заняткаў уключае 20 лекцыйных.

У аснову структуравання зместу вучэбнага матэрыялу дадзенай дысцыпліны пакладзены прынцып тэматычнага падыходу, які прадугледжвае падзел вучэбнага матэрыялу на адносна самастойныя раздзелы (тэмы).

ЗМЕСТ ВУЧЭБНАГА МАТЭРЫЯЛУ

1. УВОДЗІНЫ

Лінгвакультуралогія як новая галіна лінгвістыкі. Прадмет, мэта і задачы курса. Значэнне курса, яго сувязь з іншымі навуковымі дысцыплінамі. Змест паняцця **"лінгвакультуралогія"**. Метадалогія, метады і крыніцы вывучэння лінгвакультуралогіі. Агляд навуковых прац і дапаможнікаў па лінгвакультуралогіі. Накірункі сучаснай лінгвакультуралогіі.

2. ГІСТОРЫЯ І ТЭАРЭТЫЧНЫЯ АСНОВЫ ЛІНГВАКУЛЬТУРАЛОГІІ

2.1. 3 гісторыі ўзнікнення навукі. Гістарычныя перадумовы развіцця лінгвакультуралогіі. Распрацоўка праблемы "мова і культура" на пачатку XIX стагоддзя (браты Грым) і яе далейшае развіццё ў Расіі ў працах Ф.І. Буслаева, А.М. Афанасьева, У.І. Даля, А.А. Патабні і інш. Ідэі В.Гумбальта. Школа эстэтычнага ідэалізму К.Фослера. Аўстрыйская школа "Словы і рэчы". Гіпотэзы Э. Сэпіра, Б. Уорфа і Ф. Боаса. Афармленне лінгвакультуралогіі як самастойнай галіны даследаванняў.

Лінгвакультуралагічныя ідэі ў працах лінгвістаў XX стагоддзя (А. Брукнер, Э. Бэнвеніст, К. Лэві-Строс, Г.А. Вінакур, А.С. Герд, П.Г. Багатыроў, В.У. Іваноў, У.М. Тапароў, М.І. Талстой, Ю.С. Сцяпанаў, М.М. Макоўскі, В.М. Тэлія і інш.). Лінгвакультуралагічныя накірункі даследаванняў беларускіх навукоўцаў. Далейшая дынаміка развіцця навукі.

2.2. Базавыя тэарэтычныя паняцці лінгвакультуралогіі. Культурны фонд, культурная традыцыя і культурная прастора. Культурныя семы. Культурныя канцэпты. Лінгвакультурная парадыгма. Менталітэт і ментальнасць. Лінгвакультурэма. Культурная калатацыя.

3. МОВА І КУЛЬТУРА: АСПЕКТЫ ЎЗАЕМАДЗЕЙНЯ

3.1. Узаемасувязь мовы і культуры. Сувязь мовы і культуры ў камунікатыўных працэсах, у антагенэзе і ў філагенэзе. Асноўныя падыходы ў распрацоўцы праблемы ўзаемасувязі мовы і культуры (філасафскі і мовазнаўчы).

3.2. Моўная і канцэптуальная карціны свету, іх адрозненне. Паняцце карціны свету, яе адрозненне ад светаўспрымання і яе адлюстраванне з дапамогай розных параметраў. Этнічная ментальнасць, карціна свету і мова. Моўная карціна свету і канцэптуальная карціна свету, іх адрозненне.

4. МОЎНЫЯ З'ЯВЫ ЯК АБ'ЕКТ ЛІНГВАКУЛЬТУРАЛОГІІ

4.1. Апісанне мовы рэгіёна з пазіцый лінгвакультуралогіі. Мова ў структуры нацыянальнай самасвядомасці. Этнічныя аспекты моўнай палітыкі. Нацыянальная мова і яе разнавіднасці (літаратурная мова і дыялектная). Прастамоўе і жаргон як "трэцяя культура". Арга – прафесійная субкультура. Пачуццё роднай мовы і нацыянальная самасвядомасць. Феномен адносін да роднай мовы ў шматмоўным соцыуме.

4.2. Лінгвакультуралагічны аспект беларускай фразеалогіі і параўнанняў. Фразеалогія як фрагмент моўнай карціны свету. Фразеалагічныя

адзінкі як носьбіты культурна-нацыянальнай інфармацыі. Нацыянальна-культурная спецыфіка беларускіх параўнанняў. Устойлівыя параўнанні. Паэтычныя параўнанні. Параўнанні-метафары.

4.3. Сімвалы, архетыпы беларускай культурнай прасторы. Праблема сімвала ў мовазнаўчай навуцы. Сімвал як стэрэатыпная з’ява культуры і як своеасаблівая моўная адзінка. Уласцівасці сімвала: вобразнасць, полісемія, сінанімія, матываванасць і функцыянальнасць. Архетып як устойлівы вобраз. Сувязь архетыпа з міфалогіяй. Асноўныя рысы архетыпаў.

4.4. Эталоны і стэрэатыпы беларускай культурнай прасторы. Паняцце эталона ў лінгвакультуралогіі. Стэрэатып як з’ява культурнай прасторы. Адрозненне стэрэатыпа ад эталона. Аўтастэрэатыпы і гетэрастэрэатыпы. Стэрэатыпы-вобразы і стэрэатыпы-сітуацыі. Роля стэрэатыпаў у культуры, іх функцыі.

4.5. Паралінгвістыка ў аспекце лінгвакультуралогіі. Паняцце аб паралінгвістыцы. Жэсты як носьбіты культурнай інфармацыі. Прагматызм жэставай культуры.

5. РОЛЯ МОВЫ Ў ФАРМІРАВАННІ НАЦЫЯНАЛЬНАГА ХАРАКТАРУ

5.1. Чалавек – носьбіт нацыянальнай ментальнасці і мовы. Праблема нацыянальнага характару. Роля лексікі і граматыкі ў фарміраванні нацыянальнага характару.

5.2. Моўная асоба, узроўні валодання мовай і маўленчыя паводзіны. Паняцце моўнай асобы. Мадэль моўнай асобы і яе структурныя ўзроўні. Кампаненты моўнай асобы. Валоданне мовай: лінгвістычны і сацыякультурны аспекты. Узроўні валодання мовай. Нацыянальна-культурная спецыфіка маўленчых паводзін і маўленняга этыкету.

5.3. Нацыянальна-культурная спецыфіка значэння слова. Безэвалентная лексіка. Узнікненне лексіка-семантычных лакун. Інтэрнацыянальная лексіка.

3.2. ПЕРАЛІК ВУЧЭБНЫХ ВЫДАНИЯЎ

Асноўная літаратура

1. Аляхновіч М.М., Леванцэвіч Л.В. Лінгвакультуралогія: даведнік для студ.філ.фак. – Брэст, 2007.
2. Воробьёв В.В. Лингвокультурология: Теория и методы. – М., 1997.
3. Киселёва М.С. Лингвокультурология. – М., 2005.
4. Маслова В.А. Лингвокультурология: Учеб.пособие. – М., 2001.
5. Толстой Н.И. Язык и народная культура. Очерки по славянской мифологии и этнолингвистике. – М., 1995.
6. Хроленко А.Т. Основы лингвокультурологии: Учеб.пособие. – М., 2004.
7. Шейгал Е.И., Буряковская В.А. Лингвокультурология: Языковая репрезентация этноса. – Волгоград, 2002.

Дадатковая літаратура

8. Аксамітаў А.С. Беларуская фразеалогія ў граматычным, семантычным і функцыянальным аспектах // Слова беларускае. З гісторыі лексікалогіі і лексікаграфіі. – Мн., 1994. – С. 142 – 156.
9. Богин Г.И. Модель языковой личности в её отношении к разновидностям текстов. – Л., 1984.
10. Добровольский Д.О. Национально-культурная специфика во фразеологии // Вопросы языкознания. – 1997. – № 6. – С. 37 – 48.
11. Казакова І.В. Этнічныя традыцыі ў духоўнай культуры беларусаў. – Мн., 1995.
12. Керлот Х.С. Словарь символов. – М., 1994.
13. Коваль В.И. Фразеология народной духовной культуры в деривационно-семантическом аспекте: Автореф. дис...д-ра филол.наук. – Минск, 1999. – 37 с.
14. Коваль В.И. Слово поведает нам. Отражение мифологических представлений в лексике русского и белорусского языков. – Гомель, 1995.
15. Конан У.М. Архетыпы нашай культуры // Адукацыя і выхаванне. – 1996. № 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11.
16. Пимёнова М.В. Ментальность: Лингвистический аспект. – Кемерово, 1996.
17. Подюков И.А. Народная фразеология в зеркале народной культуры: Учеб.пособ. – Пермь, 1991.
18. Славянские древности: Этнолингвистический словарь. – М., 1995.
19. Славянская мифология: Энциклопедический словарь. – М., 1995.
20. Фацеева С.І. Традыцыйная народная сімволіка ў беларускай вясельнай паэзіі (семантыка-стылістычны аспект) Аўтарэф. дыс...кан-та філал.наук. – Мінск, 2000. – 12 с.

3.3. МЕТАДЫЧНЫЯ РЕКАМЕНДАЦЫІ ПА АРГАНІЗАЦЫІ І ВЫКАНАННІ САМАСТОЙНАЙ ПРАЦЫ

Для павышэння якасці прафесійнай падрыхтоўкі будучых настаўнікаў-філолагаў мэтазгодна на працягу ўсяго тэрміну навучання ў ВНУ прыцягваць кожнага студэнта да сістэматычнай самастойнай работы. Змест і формы самастойнай работы студэнтаў распрацоўваюцца супрацоўнікамі кафедры ў адпаведнасці з мэтамі і задачамі адукацыйнага стандарту.

Матэрыял, рэкамендаваны для самастойнага вывучэння, студэнты павінны атрымліваць ад выкладчыка з першых тыдняў семестра. Матэрыял для самастойнай працы, распрацаваны выкладчыкамі кафедры, можа ўключаць комплексы індывідуальных заданняў па пэўных тэмах, сістэму індывідуальных дамашніх кантрольных работ па тэмах і раздзелах дысцыпліны.

Эфектыўнасць самастойнай працы студэнтаў залежыць ад многіх фактараў. Тут і аптымальны выбранае форма працы, і дакладныя, канкрэтныя ўказанні і рэкамендацыі выкладчыка з наступнай аб'ектыўнай ацэнкай яе вынікаў і, самае важнае, сістэматычнасць і паслядоўнасць у правядзенні такой працы.

3.4. АПІСАННЕ СРОДКАЎ ДЫЯГНОСТЫКІ

Для атрымання аб'ектыўнай інфармацыі аб ўзроўні паспяховасці студэнтаў мэтазгодна сістэматычна выкарыстоўваць розныя віды кантролю, сярод якіх: апераджальны, бягучы, тэматычны, прамежкавы і выніковы. Кожны з відаў кантролю ўжываецца на пэўным этапе навучання і выконвае ў педагагічным працэсе адну з функцый: стымулюючую, навучальную, дыягнастычную, выхаваўчую і інш.

Дыягностыка кампетэнцый па дысцыпліне можа мець розныя формы.

Вусны кантроль: фронтальнае, індывідуальнае, ушчыльненае (камбінаванае) апытванне на лекцыях і практычных занятках, калёквіумы, даклады на канферэнцыях, вусныя залікі.

Пісьмовы кантроль: кантрольныя апытанні, кантрольныя работы, пісьмовыя работы, рэфераты, пісьмовыя залікі.

Тэставы кантроль: падбор каротках адказаў у адпаведнасці з заданнямі.

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ